

HUMAN RIGHTS ACTION
AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Црна Гора - Влада Црне Горе
МИНИСТАРСТВО РАДА
И СОЦИЈАЛНОГ СТАРАЊА
ПОДГОРИЦА

Примљено:	10-05-2013		
Орг. јед.	Број	Датум	Вриједност

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA

Gospodin Predrag Bošković, ministar

Podgorica, 10. maj 2013.

Poštovani gospodine Boškoviću,

u prilogu dostavljamo naš predlog amandmana na Predlog zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti koji je u skupštinskoj proceduri.

Nadamo se da realno postoji posljednja prilika da se Predlog još jednom razmotri i spriječe ozbiljne negativne posljedice koje bi usvajanje ovakvog zakona izazvalo za siromaštvom najugroženije građane Crne Gore i njihovu djecu.

Ističemo naše najvažnije primjedbe:

- a) Predloženo **ograničenje iznosa materijalnog obezbjeđenja za porodicu od pet članova (po pravilu roditelji sa troje djece) na 120 eura mjesečno smatramo apsolutno neodgovarajućim** u odnosu na realne troškove života. Naglašavamo da je minimalna potrošačka korpa za četvoročlano domaćinstvo utvrđena od strane MONSTATA za mart 2013. iznosila 802,2 eura, odnosno skoro 7,5 puta više od iznosa materijalnog obezbjeđenja koje je predviđeno za četvoročlanu porodicu! Zbog toga predlažemo da se iznos visine materijalnog obezbjeđenja koriguje rastom (ili smanjivanjem) potrošačkih cijena, po uzoru na Zakon o socijalnoj zaštiti Srbije. Posebno **apelujemo da se iznos ne ograniči samo na porodice sa pet članova (po pravilu, sa troje djece) i da se poveća za porodice sa šest i više članova**. Postojeće rješenje ima efekat kažnjavanja porodica sa više od troje djece u državi kojoj opada natalitet i kojoj je Ustavna obaveza stvaranje uslova kojima se podstiče rađanje djece!
- b) Predloženo ograničavanje uživanja prava na materijalno obezbjeđenje samo na 9 mjeseci godišnje (čl. 29) u praksi bi značilo **ostaviti porodice sa djecom bez ikakvih sredstava za život u periodu od 3 mjeseca godišnje!** Ovo posebno izaziva zabrinutost u okolnostima kada su uslovi za ostvarivanje prava na MOP vrlo restriktivni i dozvoljavaju (u najboljem slučaju) minimalno posjedovanje imovine. Šta sa onima koji nijesu ni stambeno zbrinuti?! Lako je predvidjeti situaciju u kojoj se upravo Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, umjesto koliko-toliko očuvane porodice, stvaraju nezbrinuti beskućnici i djeca bez roditeljskog staranja koja se moraju odvojiti

od roditelja i smjestiti u Dom za djecu bez roditeljskog staranja. Za očekivati je raspad brakova i pojačan kriminalitet, što sve ima negativne posljedice u svakom smislu po čitavo društvo!

- c) Pored obaveza utvrđenih međunarodnim standaradima, **ljudski i civilizacijski minimum je obaveza osnivanja prihvatilišta za beskućnike**. U protivnom, kako da preduprijedimo da nam sugrađani stradaju na ulicama u požarima, pokušavajući da se zagriju?! I do sada je država "mogla" osnovati takvo prihvatilište, pa to nije učinila, osim privremenog finansiranja prihvatilišta jedne NVO.
- d) Predloženo **ograničavanje visine sredstava koja se refundiraju poslodavcu po osnovu porodijskog odsustva zaposlene žene smatramo diskriminatorskim i obeshrabrujućim za žene koje se odluče na majčinstvo**. Ne treba izgubiti iz vida da predloženo rješenje podstiče suzbijanje zapošljavanja mladih žena uopšte, kao i izigravanje zakona na način da se žene osiguravaju na minimalnu zaradu, a (neoporezivi) dio zarade primaju mimo zvaničnih tokova. Ova i slične pojave već su uzele maha i pokazalo se da se teško suzbijaju. Pored toga, opravdanje da će se ovakvim restriktivnim zakonskim rješenjima suzbiti pojedinačne zloupotrebe smatramo, narodski rečeno, "bacanjem djeteta uz prljavu vodu". Država mora da pokaže svoju ozbiljnost i odlučnost da suzbija zloupotrebe efikasnim radom inspeksijskih službi i pravosuđa, a ne da ukida prava građanima da bi inspekciji smanjila posao. Poštovanje ljudskih prava i stvaranje uslova koji podstiču rađanje djece su ustavne obaveze Crne Gore koje se ovakvim Predlogom zakona potpuno ugrožavaju!

Nije nama nepoznata ekonomska situacija u kojoj živimo, kao i potreba da se smanje budžetski izdaci. Međutim, ne prihvatamo činjenicu da živimo u društvu koje teret štednje prevaljuje na najranjivije: porodice bez primanja, beskućnike i trudnice, dok god postoje budžetska davanja za, na npr. vozače funkcionera, dnevnice za putovanja, troškove prezentacije i slično.

Podržavamo ideju uvođenja oštre kontrole prilikom ostvarivanja ovih prava, a sve u cilju da ih koriste samo oni koji stvarno ispunjavaju propisane uslove. U tome bi značajno doprinijela dugo najavljivana izrada socijalnih kartona (koji se takođe ni ne pominju u Predlogu zakona?!) Vjerujemo da bi za potrebe suzbijanja zloupotreba dobro došao već nesumnjivo obimni državni aparat.

Konačno, trebalo bi da smo iz istorije već naučili lekciju pogubnog uskraćivanja minimalne civilizacijske solidarnosti i „kolektivnog kažnjavanja“ umjesto pojedinačne odgovornosti za zloupotrebu prava.

Zahvaljujemo na pažnji. Nadamo se da ćete iskoristiti Vaše nadležnosti predlagača i predložiti neophodne izmjene Predloga zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Tea Gorjanc-Prelević, za tim Akcije za ljudska prava

